

**Тячівський професійний ліцей
Закарпатської області**

**«Системний підхід до організації
методичної роботи в ПТНЗ»
(з досвіду роботи)**

Виконав:

Бокоч Петро Михайлович

директор Тячівського професійного ліцею Закарпатської області

2016 р.

Анотація

У розробці розглядається значення, зміст, функції та принципи методичної роботи, обґрунтовуються наукові основи системного підходу до організації методичної роботи в професійно-технічному навчальному закладі. Досліджується стан методичної роботи шляхом проведення моніторингу основних напрямів діяльності професійного ліцею. Системність в організації методичної роботи витлумачено як принцип, що вимагає підходу до методичної роботи як до цілісної системи, оптимальність якої залежить передусім від єдності цілей, завдань, змісту, форм і методів роботи з педагогами, від спрямованості на високі кінцеві результати.

Для педагогічних працівників, що працюють в навчальних закладах професійно-технічної освіти.

Ключові слова: освіта, методична робота, системний підхід, професійно-технічний навчальний заклад, моніторинг.

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Теоретичне обґрунтування системного підходу до організації методичної роботи в ПТНЗ	6
1.1. Значення методичної роботи та її суть	6
1.2. Зміст та функції методичної роботи	8
1.3. Принципи організації методичної роботи	10
1.4. Наукові основи організації методичної роботи	12
Розділ 2. Моніторинг стану методичної роботи в ліцеї	14
2.1. Організація і проведення моніторингу	14
2.2. Аналіз отриманих результатів	16
Висновки	29
Список використаних джерел	31
Додатки	33

ВСТУП

Посилення взаємозв'язку всіх сторін діяльності організації, а також розширення, ускладнення і інтенсифікація як внутрішніх, так і зовнішніх відносин призвели до формування в середині ХХ століття так званого системного підходу до управління.

Він розглядає організацію як цілісну сукупність різних видів діяльності та елементів, що знаходяться у суперечливій єдності і у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем, передбачає врахування впливу всіх факторів, що впливають на неї, і акцентує увагу на взаємозв'язках між її елементами. Відповідно до нього управлінські дії не просто функціонально впливають одне з одного, а всі без винятку надають один на одного як безпосередньо, так і опосередковано. Тому кожен керівник, в тому числі і навчального закладу, приймаючи власні рішення, повинен враховувати їх вплив на загальні результати, ефективність роботи всього колективу.

Методична робота – це заснована на досягненнях науки та передового досвіду система аналітичної, організаційної, діагностичної, пошукової, дослідницької, науково – практичної, інформаційної діяльності з метою удосконалення професійної компетентності педагогічних працівників та підвищення ефективності навчально – виховного процесу. Одним із багатьох принципів організації методичної роботи в професійно-технічному навчальному закладі є системність та систематичність. З точки зору системного підходу до організації методичної роботи основними її компонентами виступають: потреби (мета), зміст (теоретичне і практичне навчання), форми, методи та результат.

Методична робота – основний компонент системи підвищення професіоналізму педагогічних працівників, оскільки здійснюється практично постійно та найбільш повно враховує запити і потреби педагогічних працівників, динамічно реагує на потреби педагогічної практики. Її зміст визначається як загальними цілями розбудови української професійно-технічної освіти, так і

конкретними завданнями, що витікають з реального стану професійної діяльності педагогічних працівників.

Основні завдання методичної роботи:

- організаційно – методичне забезпечення програм розвитку навчального закладу;
- удосконалення змісту, форм і методів навчання та виховання учнівської молоді;
- забезпечення єдності органічного взаємозв'язку загальноосвітньої та професійної підготовки учнів;
- розвиток педагогічної та професійної майстерності педагогічних працівників, їх загальної культури, створення мотивації умов для професійного вдосконалення;
- інформаційне забезпечення педагогічних працівників з проблем освіти, педагогіки, психології, інформування про досягнення науки і техніки, передового педагогічного досвіду;
- організаційно – методична допомога у розвитку педагогічної творчості, експериментально – дослідницькій роботі, впровадженні результатів наукових досліджень, передового досвіду, педагогічних технологій, тощо;
- створення комплексно – методичного забезпечення предметів, розробка та видання навчальних, методичних посібників, рекомендацій, наочних засобів навчання;
- забезпечення інтеграції навчального процесу, науки і практики;
- підготовка до атестації педагогічних працівників.

Все це зумовило вибір теми роботи : «Системний підхід до організації методичної роботи в ПТНЗ». **Мета даної роботи** – теоретичне обґрунтування системного підходу до організації методичної роботи та його експериментальна перевірка. Мета дослідження обумовила наступні **завдання** :

1. Визначення змісту, функцій, принципів і форм методичної роботи.
2. Обґрунтування наукових основ системного підходу в організації методичної роботи.
3. Моніторинг стану методичної роботи в професійному ліцеї.

Розділ 1. Теоретичне обґрунтування системного підходу до організації методичної роботи в ПТНЗ

1.1. Значення методичної роботи та її суть

Необхідність творчого розвитку педагогічних працівників впливає зі стратегічних завдань реформування післядипломної освіти, які сформульовані у національній доктрині, а саме:

- створення умов для постійного підвищення освітнього й кваліфікаційних рівнів, оновлення професійних та загальноосвітніх знань громадян, збагачення духовного та інтелектуального потенціалу суспільства;
- оптимізація мережі навчальних закладів, підвищення кваліфікації й перепідготовки кадрів;
- створення національної системи підготовки та атестації наукових і науково – педагогічних працівників вищої кваліфікації, надання вищій школі провідної ролі у післядипломній освіті спеціалістів.

Реалізація цих завдань можлива при змістовній організації неперервного навчання як керівників органів освіти та професійно-технічних навчальних закладів, так і педагогів.

Класики вітчизняної педагогіки цю проблему завжди вважали однією з найважливіших у навчанні майбутніх педагогічних працівників. Зокрема, А. С. Макаренко вважав, що педагогічна майстерність не є вродженою, а набутою, і кожен педагог повинен зробити все, щоб стати майстром.

В.О.Сухомлинський зазначав, що суттєвою умовою майстерності педагогічного працівника є глибина знань, широкий інтелектуальний кругозір, а причиною її втрати окремими педагогами є їх «духовне окостеніння», яке виникає тоді, коли вони не поповнюють своїх знань. В.О. Сухомлинський вважав, що педагогічний працівник мусить постійно працювати над собою, і спинятися на досягнутому він не має жодного права. Навички і вміння педагога, якими б досконалими вони не були, не можуть залишатися на тому самому рівні, інакше перетворюються в ремісництво.

Нині суспільству потрібен не сліпий виконавець адміністративних вказівок, а висококомпетентний професіонал – педагог, який володіє глибокими педагогічними знаннями, надбанням національної та світової культури, здатний до творчих нестандартних рішень, готовий до роботи в умовах ринкових відносин.

Вирішення цієї проблеми залежить від двох головних факторів: діяльності самого педагогічного працівника, керівника з самоосвіти та дієвості національної системи безперервного підвищення професійної кваліфікації, або, як можна сказати простіше, — від методичної роботи педагога та методичної роботи з педагогом.

Безперервне підвищення кваліфікації педагогічних кадрів — цілеспрямований процес, спеціально організований з метою систематичного оновлення професійної компетентності працівників освіти, зумовлений динамікою розвитку суспільства, науки, освіти, а також потребами, що випливають з особистого досвіду і специфіки діяльності кожного педагога. У цій системі існують колективні та індивідуальні форми оволодіння знаннями. Крім курсової перепідготовки, велике значення має також самоосвіта педагога, активні форми методичної роботи, вивчення і впровадження в практику роботи передового педагогічного досвіду та досягнень педагогічної науки. Для вдосконалення теоретичної і методичної підготовки педагогічних працівників профтехосвіти вирішальне значення має системність в організації методичної роботи в навчальному закладі.

Методична робота — це цілісна система взаємопов'язаних дій і заходів, яка ґрунтується на досягненнях науки, передовому досвіді й конкретному аналізі труднощів, що виникають в роботі, і спрямована на всебічне підвищення професійної майстерності кожного викладача, майстра виробничого навчання, вихователя, керівника закладу професійно-технічної освіти, на збагачення й розвиток творчого потенціалу педагогічного колективу, а в результаті — на досягнення оптимальних наслідків освіти, виховання й розвитку майбутніх кваліфікованих робітників.

У внутрішньоліцейній методичній роботі найголовнішим є надання керівниками навчальних закладів дієвої допомоги викладачам, майстрам виробничого навчання, класним керівникам, вихователям у розвитку їхньої

майстерності. Методичні комісії педагогів — одна з форм колективної роботи з підвищення кваліфікації.

В останні роки стоїть завдання підвищити ефективність методичної роботи на основі ідей оптимізації, науково і методично розроблених ученими Ю.К. Бабанським, М.М. Поташником та іншими вченими.

У найзагальнішій формі основними напрямками підвищення якості методичної роботи є такі:

1. Удосконалення змісту методичних занять з точки зору науковості, доступності, практичної спрямованості.

2. Інтенсифікація методичної роботи, упровадження активних форм і методів навчання педагогів.

3. Системний підхід в організації методичної роботи, стимулювання ініціативи і творчості педагогічних працівників.

Звідси випливають основні завдання методичної роботи: підвищення наукового рівня педагогічних працівників, підготовка викладачів, майстрів виробничого навчання до засвоєння змісту нових програм, технологій і їх реалізації; вивчення і втілення в навчальний процес передового педагогічного досвіду; творче використання перевірених рекомендацій; збагачення новими прогресивними і досконалими методами та засобами навчання; постійне вдосконалення навичок самостійної роботи педагога, надання йому кваліфікаційної допомоги у підвищенні результативності його педагогічної діяльності.

1.2. Зміст та функції методичної роботи

Зміст методичної роботи полягає у наступному:

- поглиблення педагогічних знань, спрямованих на відродження і розвиток національної освіти в Україні, вивчення педагогічної теорії і методики навчання і виховання, психології, етики, естетики, підвищення професійного рівня;
- вивчення діалектики і принципів розвитку національної освіти, професійно-технічної освіти, збагачення педагогічних кадрів надбаннями української

педагогіки, науки, культури, глибоке вивчення і практична реалізація оновлених програм та підручників;

- освоєння методики викладання предметів, виробничого навчання, демонстрування відкритих уроків, застосування наочних посібників, ТЗН, дидактичних матеріалів;

- освоєння і практичне застосування методів активізації навчальної діяльності учнів та формування в них наукового світогляду;

- систематичне інформування про нові методичні рекомендації, публікації про зміст і методи навчально – виховної роботи, глибоке вивчення державних нормативних документів;

- впровадження досягнень психології, педагогіки, окремих методик та передового педагогічного і виробничого досвіду.

Функції методичної роботи можна розбити на три групи:

1) відносно педагога;

2) педагогічного колективу;

3) досягнень педагогічної науки та досвіду педагогічних працівників інших навчальних закладів.

Перша група функцій - це досягнення компетентності, збагачення знань педагогів (предметних, методичних, дидактичних, психологічних); розвиток світогляду, ціннісних орієнтацій (установка на демократизацію, гуманізацію, гуманітаризацію, оптимальні наслідки діяльності); розвиток мотивів творчої діяльності (любов до учнів, відповідальність, обов'язок, потреба самореалізації); розвиток стійких моральних якостей особистості (доброта, чуйність, порядність, принциповість, витримка, терплячість тощо); розвиток сучасного стилю педагогічного мислення; розвиток педагогічної техніки, виконавського мистецтва, артистизму; розвиток емоційно – вольової саморегуляції.

Друга група функцій - це консолідація педагогічного колективу як колективу односторонців у головному; вироблення єдиної педагогічної позиції, спільних цінностей, традицій; організації діагностики і самодіагностики реальних навчальних можливостей учнів, професійних можливостей, потреб та запитів педагогів; експертна оцінка авторських варіантів програм, навчальних планів, підручників,

посібників, засобів навчання і виховання, створених у даному колективі; контроль та аналіз конкретного навчально – виховного процесу і його результатів – якості знань, умінь, навичок учнів, виявлення, узагальнення, пропаганда та впровадження педагогічного досвіду, обмін цінними методичними знахідками; стимулювання групової творчості та ініціативи членів педагогічного колективу; залучення педагогічних працівників до науково – дослідницької експериментальної роботи, до цілеспрямованого створення нового досвіду свого навчального закладу.

Третя група функції стосується і кожного педагога, і колективу: творче осмислення соціального замовлення, нових нормативних актів та документів, доведення їх до свідомості кожного педагогічного працівника, упровадження, досягнень передового педагогічного досвіду, новаторства, впровадження й використання досягнень психолого-педагогічної науки, інших дисциплін; поширення за рамки навчального закладу передового досвіду, досягнутого колективом.

1.3. Принципи організації методичної роботи

Методична робота в навчальному закладі будується з наступними принципами:

- **Принцип актуальності, зв'язку з життям, з практичною реалізацією завдань розвитку навчального закладу.** Дана група принципів орієнтує організаторів методичної роботи на повний і точний облік сучасного соціального замовлення суспільства. Принцип вимагає обліку не тільки глобальних проблем сучасності, але й проблем даного колективу педагогів.
- **Принцип науковості методичної роботи** націлює керівників на досягнення відповідності системи підвищення кваліфікації педагогів сучасним науковим досягненням у різних областях. Реалізація його включає глибокий аналіз конкретного стану справ у навчальному закладі, вивчення важливих сторін особистості й діяльності педагогічних працівників.

- **Принцип системності** вимагає підходу до методичної роботи як до цілісної системи, оптимальність якої залежить передусім від єдності цілей, завдань, змісту, форм і методів роботи з педагогами, від спрямованості на високі кінцеві результати. Цей принцип дуже добре реалізується через систему роботи над єдиною методичною проблемою.
- **Принцип комплексності** передбачає єдність і взаємозв'язок усіх сторін і напрямів підвищення компетентності педагогів з питань: власних методик, дидактики, теорії виховання, психології, педагогічної етики та розвитку загальної культури.
- **Принцип систематичності, послідовності, наступності, безперервності** передбачає охоплення педагогів різними формами методичної роботи протягом усього навчального року, перетворення методичної роботи в частину системи безперервної освіти.
- **Принцип творчої активізації** передбачає не тільки творчий характер самої методичної роботи, але й створення в навчальному закладі такої системи роботи з педагогами, яка б забезпечувала дієве стимулювання творчих пошуків педагогів.
- **Принцип конкретності** – облік особливостей конкретного навчального закладу, педагога, диференційований підхід до педагогів.
- **Принцип спрямованості на виділення головного, суттєвого в підвищенні кваліфікації педагогів** впливає з ідеї виділення провідної ланки в будь-якій діяльності для кожного моменту часу й націлює організаторів методичної роботи на постійний пошук найважливіших пріоритетних проблем і напрямків розвитку компетентності та форм роботи з педагогами.
- **Принцип єдності теорії і практики** при всій практичній спрямованості методичної роботи виступає одночасно проти двох небажаних крайностей: недооцінки ролі і значення теорії та надмірної теоретичності методичної роботи, проти розриву між теорією і проблемами практики навчально-виховної роботи.

- **Принцип оперативності, гнучкості, мобільності** вимагає уміння оперативно та гнучко реагувати на всі зміни, перебудовувати при необхідності систему методичної роботи.
- **Принцип колективності** реалізується при умові розумного поєднання загальноліцейних, групових та індивідуальних, формальних і неформальних, обов'язкових і добровільних форм та видів методичної роботи і самоосвіти педагогічних працівників.
- **Принцип створення сприятливих умов** для ефективної методичної роботи, творчих пошуків педагогів.

1.4. Наукові основи організації методичної роботи

Результати наукових досліджень методичної роботи свідчать, що існують суттєві і типові недоліки в ній, а саме: несистемний підхід, стихійність, формалізм, відсутність діагностики, модульності, диференціації, індивідуалізації, трафаретність методичних вимог, невисока активність педагогічних працівників.

У сучасній педагогіці прийнята концепція поетапності в здійсненні методичної роботи, зокрема:

1-й етап - виявлення рівня (низький, середній, високий) стану методичної роботи.

2-й етап - систематизація, оптимальний відбір ефективних форм і методів методичної роботи з урахуванням генералізації підсистеми роботи з вивчення і впровадження передового педагогічного досвіду.

3-й етап - розробка наукової, цільової, комплексної програми методичної роботи на всіх рівнях та її реалізація.

4-й етап - реалізація комплексної програми, коригування та аналіз результатів.

Таким чином, в основу боротьби з формалізмом у методичній роботі закладається не емпіризм, а науковий підхід до цієї справи.

У системі методичної роботи педагогічна наука рекомендує такі методи інтенсифікації:

- мотивація, формування пізнавального інтересу, почуття обов'язку і відповідальності за якість своєї роботи;
- підвищення інформативності занять, збільшення об'єму знань;
- ліквідація непродуктивних затрат часу;
- упровадження активних, нестандартних форм і методів навчання;
- раціоналізація методичних занять;
- використання технічних засобів навчання.

Важливим аспектом роботи керівників навчальних закладів, методистів є свідомий підхід, вміння оптимізувати методичну роботу. Необхідно навчитися приймати оптимальні рішення, які дозволяють коротким шляхом досягнути поставленої мети.

При цьому потрібно пам'ятати, що універсальної форми, методу роботи немає. Системність, конкретність лежать в основі процедури оптимального вибору варіантів методичних занять. Найбільших успіхів можна досягти, якщо оволодіти всією сукупністю засобів оптимізації методичної роботи, а саме:

- системним підходом в організації методичної роботи в навчальному закладі;
- комплексним плануванням завдань;
- конкретизацією завдань для кожної групи педагогічних працівників;
- виділенням головного, суттєвого в змісті заняття; оперативним коригуванням заняття;
- виявленням відповідності результатів реальним можливостям педагогів та нормативам витрат часу.

Взаємозв'язок інтенсифікації та оптимізації методичної роботи, системний підхід в її організації, удосконалення змісту, розвиток ініціативи і творчості педагогічних працівників, упровадження передового досвіду, діагностика досягнень педагогів — це основи її наукової організації.

Розділ 2. Моніторинг стану методичної роботи в ліцеї

2.1. Організація і проведення моніторингу

Методична робота з педагогічними кадрами в Тячівському професійному ліцеї є частиною системи внутрішньоліцейного управління, яка спрямована на формування професійної компетентності, збереження та розвиток творчого потенціалу всього колективу, вироблення інноваційного стилю діяльності, підготовки педагогів до пошукової діяльності, залучення до науково-дослідницької діяльності з метою впровадження педагогічних інновацій у навчальний процес. Одне з основних завдань сьогодення – забезпечення високоякісної освіти на всіх етапах та рівнях. Єдина можливість забезпечити реалізацію цього завдання – це отримання вичерпного знання про стан освіти, тобто отримання інформації: повної, адекватної, точної. Інформації, яка дозволить на основі оцінювання приймати ефективні управлінські рішення.

З метою вивчення змісту і стану методичної роботи в ліцеї, аналізу результативності та ефективності використання системного підходу в її організації щорічно проводиться моніторинг. В теорії і практиці управлінської діяльності напрацьовано значну базу ідей та підходів, на основі яких закладаються освітні альтернативи, здійснюється інноваційний пошук. Разом з тим, освітній моніторинг має свою специфіку: його функцією є не тільки надання інформації про стан освітньої системи, але й включення механізмів поточного регулювання, в т. ч. саморегулювання. При цьому не тільки відстежується динаміка змін в освітніх процесах, а й підтримується розвиток цих процесів у межах заданих параметрів, враховуються можливості виникнення ситуацій випадковості та ймовірності і не допускаються регресивні перетворення. Таким чином, освітній моніторинг спрямований на виявлення та регуляцію деструктивних впливів зовнішніх і внутрішніх факторів освітньої системи і націлений на досягнення бажаних результатів її розвитку.

Моніторинг – це процес систематичного, а частіше безперервного збору інформації про параметри складного об'єкту, його діяльності для визначення

тенденцій зміни параметрів, до якого можна віднести систему професійно-технічної освіти.

Методична робота ліцею спрямована на успішну організацію навчально-виховного процесу, роботу з педагогічним колективом і кожним педагогом окремо, яка передбачає підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації і стажування педагогічного персоналу з метою забезпечення якості освітніх послуг.

Планування методичної роботи будується з врахуванням виконання єдиної методичної проблеми та індикаторів ефективної діяльності навчального закладу, аналізу наявної педагогічної ситуації, в якій працює педагогічний колектив і, виходячи з його освітніх цінностей, професійного та особистого досвіду.

Моніторинг стану методичної роботи охоплює основні напрями методичної діяльності ліцею, її технологію і організацію. Мета моніторингу – визначення ефективності методичної роботи у навчальному закладі.

Для досягнення мети були вивчені наступні компоненти:

- стан підвищення кваліфікації і самоосвіти педагогічних працівників;
- форми і методи надання практичної допомоги педагогічним працівникам в удосконаленні педагогічної майстерності, розвитку творчої ініціативи;
- організація методичної роботи: тематичне планування, робота над єдиною загальноліцейною методичною проблемою, матеріально-технічне оснащення та оформлення методичного кабінету, номенклатура справ з методичної роботи, атестація педагогічних кадрів.

2.2. Аналіз отриманих результатів

Організаційно-правовими засадами методичної роботи в ліцеї є:

- Закон України «Про освіту»;
- Закон України «Про професійно-технічну освіту»;
- «Положення про організацію навчально-виховного процесу», затверджене наказом Міністерства освіти і науки № 419 від 30.05.2006 р.;
- «Положення про ступінчасту професійно-технічну освіту», затверджене Постановою Кабінету Міністрів України № 956 від 03.06.1999 р.;
- «Положення про професійно-технічний навчальний заклад», затверджене Постановою Кабінету Міністрів України № 1240 від 05.08.1998 р. із змінами № 783 від 27.08.2010 р.;
- «Положення про методичну роботу в професійно-технічному навчальному закладі», затверджене наказом Міністерства освіти і науки № 582 від 12.12.2000 р.

Загальна кількість педагогічних працівників в ліцеї складає 45 чоловік (з врахуванням філіалу в смт. Тересва).

Аналіз педагогічних працівників за віком

Вік, років	до 30	31 - 40	41 - 50	51 - 60	60 і вище
Кількість, чол.	11	8	6	15	5
%	24,4	17,8	13,3	33,3	11,2

Узагальнені підсумки атестації педагогічних працівників за навчальний рік

Всього	З них			
	Майстри виробничого	Викладачі спецдисциплін	Викладачі загальноосвітніх	Ін

	навчання					дисциплін						ші				
	10 т. р.	11 т. р.	12 т. р.	«Майстер в/н II кат.»	«Майстер в/н I кат.»	Спеціаліст II категорії	Спеціаліст I категорії	Спеціаліст вищої кат.	«Старший викладач»	«Викладач-методист»	Спеціаліст II категорії		Спеціаліст I категорії	Спеціаліст вищої кат.	«Старший викладач»	«Викладач-методист»
17	-	1	5	-	1	-	-	4	-	2	-	2	3	2	-	2

З метою підвищення ефективності методичної роботи, її практичної спрямованості викладачами і майстрами виробничого навчання проводяться відкриті уроки та позаурочні заходи:

- Вакій О. М., фізична культура, теми: «Волейбол. Техніка блокування», «Низький старт і стартовий розбіг».
- Геревич О. В., біологія, теми: «Роль бактерій в природі та житті людини», «Вплив генотипу та факторів зовнішнього середовища на розвиток організму»; хімія, тема: «Корозія металів, захист від корозії».
- Копчалоук М. А., історія України, тема: «Україна у перші повоєнні роки (1945-1950 рр.). Перехід до мирного життя».
- Цимбалістий В. М., математика, тема: «Прямокутні координати вектора в просторі».
- Лазаренко О. П., захист Вітчизни, тема: «Військослужбовці та відносини між ними».
- Зизень Я. М., англійська мова, тема: «Захист навколишнього середовища. Земля – наш дім».
- Мацола М. І., хімія, тема: «Мило та синтетичні мийні засоби».
- Павлюк К. І., технологія столярних робіт, тема: «Підготовка до шліфування поверхонь деталей меблевих виробів»; матеріалознавство, теми: «Меблева фурнітура», «Вади механічної обробки деревини».
- Цимбаліста М. В., електротехніка, теми: «Напівпровідникові прилади», «Трифазний електричний струм».
- Чайка Б. М., матеріалознавство, тема: «Особливості термообробки сплавів»; технічне креслення, тема: «Виконання ескізів деталей автомобілів, що

ремонтуються»; технології, тема: «Використання ескізних замальовок майбутнього проекту».

- Цимбалістий В. М., технологія електромонтажних робіт, теми: «Пробивні і кріпильні роботи. Виконання електромонтажних робіт», «Підйом та підвищування передчасно заготовлених вузлів тросової проводки, кріплення до конструкцій»; креслення, тема: «Геометричні побудови під час виконання креслень».
- Патрус М. М., виробниче навчання, тема: «Розбирання-складання механізму і гідроприводу зчеплення автомобілів ВАЗ».
- Чонка Ю. В., виробниче навчання, теми: «Стругання деревини», «Прийоми довбання гнізд і отворів долотом і стамескою», «Поперечний розкрій матеріалів», «Свердління круглих отворів, прорізання шипів та провущин», «Відпрацювання прийомів різання скла по лінії та за шаблоном».
- Губанова І. Г., виробниче навчання, тема: «Ознайомлення з програмою Microsoft Publisher».
- Копотюк І. Г., виробниче навчання, тема: «Вивчення клавіатури за допомогою програм тренажерів».
- Овечкіна Н.А., виробниче навчання, тема: «Техніка роботи офіціанта з підносом при подачі страв, напоїв, алкогольних напоїв».
- Бокоч К. М., психолог, тренінг «Формування орієнтації на здоровий спосіб життя».
- Геревич О. В., викладач, конкурс «Свято золоті осені».
- Копчальок М. А., викладач, усний журнал «Національна символіка України».
- Павлюк К. І., викладач, тиждень професії столяр «Ми любимо свою професію».
- Цимбаліста М. В., викладач, тиждень професії електромонтажник силових мереж та електроустаткування.
- Цимбалістий В.М., викладач, конференція до Дня енергетика «Способи економії електроенергії»

- Чайка Б. М., викладач, конференція «Матеріали майбутнього».
- Бокоч Л. М., викладач, зустріч з ветеранами війни і праці.

Протягом навчального року проводились інструктивно-методичні наради, заняття «Школи молодого педагога», організовувались різноманітні методичні заходи: науково-практичні конференції, тижні предметів і професій, конкурси професійної майстерності серед учнів, педагогічні читання, круглі столи.

Робота педагогічної ради здійснювалась у відповідності з планом, який складається на навчальний рік і передбачає розгляд питань, що сприяють активізації кожного педагога, підвищенню якості навчально-виховного процесу, творчій співпраці викладачів, майстрів виробничого навчання та учнів.

Протягом навчального року проведено 14 педагогічних рад у відповідності з річним планом роботи. Велика увага приділялась питанням вивчення стану викладання предметів загальноосвітньої і професійно-теоретичної підготовки, виробничого навчання, їх відповідності вимогам державних стандартів. На кожний семестр складався графік внутрішнього контролю навчального процесу, в якому визначались терміни вивчення стану викладання предметів, професійно-практичної підготовки учнів. Згідно цього графіка здійснювалось відвідування уроків теоретичного і виробничого навчання директором ліцею, його заступниками, старшим майстром, методистами, надавалась необхідна конкретна допомога педагогічним працівникам.

В ході проведення педагогічних читань «Розвиток творчої активності учнів на уроках теоретичного та виробничого навчання» розглядались питання використання інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема, програми Intel® «Навчання для майбутнього» для організації самостійної проектно-дослідницької діяльності учнів, застосування мультимедійних презентацій на уроках виробничого навчання, інноваційних підходів при викладанні предметів як засобу розвитку творчої активності учнів.

Особлива увага приділялась консультуванню педагогічних працівників з питань організації навчально-виховного процесу у відповідності з вимогами Державних

стандартів профтехосвіти, оформленню комплексів методичного забезпечення предметів та професій.

Інструктивно-методичні наради проводились систематично з різних питань стану навчально-виховного процесу, інформування про поступлення нової методичної і навчальної літератури для педагогів та учнів. Робота методичних комісій здійснювалась у відповідності з планами їх роботи. Засідання проводились щомісяця. За результатами засідань оформлялись протоколи.

Індивідуальна методична робота, самоосвіта, наставництво, аналіз та узагальнення власного педагогічного досвіду, взаємовідвідування уроків, курси підвищення кваліфікації відіграють важливу роль у підвищенні професійної компетентності викладачів і майстрів виробничого навчання. Педагогічні працівники мають власні напрацювання, власні методики і методичні розробки, їх досвід використовується при підготовці питань на педагогічні ради, проведенні конференцій, круглих столів тощо. Зокрема, викладачем Цимбалістим В. М. при проведенні уроків креслення використовується програма Kompas-3D_LT_V8, майстри виробничого навчання Губанова Л. Л., Коптюк І. Г. на уроках виробничого навчання успішно застосовують мультимедійні презентації, електронне тестування учнів, викладач Цимбаліста М. В. запроваджує ефективні форми і методи активізації діяльності учнів на уроках професійно-теоретичного циклу, розроблені методистом, викладачем Копчалюк М. А. опорно-інформаційні схеми та таблиці дозволяють інтенсифікувати навчальний процес на уроках з предмету «Людина і світ», застосовувані викладачем Геревич О. В. інноваційні підходи при викладанні хімії та біології сприяють підвищенню ефективності і результативності навчальних досягнень учнів.

В ліцеї створена і працює «Школа молодого педагога», якою керує викладач Кость Н. С. План роботи школи складений на 3 роки і затверджений наказом директора. Школа молодого педагога – одна з форм підвищення кваліфікації молодих педагогів, які мають стаж роботи менше 3 років.

До основних форм роботи з молодими педагогами в рамках школи відносяться круглі столи, семінари з науково-методичних питань, творчі звіти педагогів, відкриті уроки і позаурочні заходи, лекції, повідомлення і дискусії з методики викладання, рольові та ділові ігри, моделювання навчальних занять, вивчення кращого педагогічного досвіду, тренінги тощо.

В процесі роботи школи вирішуються завдання формування професійних умінь педагогічних працівників, професійної адаптації молодих викладачів та майстрів виробничого навчання, їх підготовки до інноваційної діяльності, надання методичної допомоги з питань теорії та практики викладання.

Науково-методична робота в ліцеї спрямована на вдосконалення навчально-виховного процесу, програмно-методичне оновлення, впровадження інноваційних форм і методів педагогічної діяльності на підвищення компетентності педагогічних працівників і потребує залучення педагогів-практиків до експериментально-дослідницької роботи. Головне завдання, яке вирішується при цьому, полягає в задоволенні потреб викладачів, майстрів виробничого навчання в оволодінні ними передовими технологіями навчання, вдосконаленні їх педагогічної майстерності. Протягом навчального року педагогічні працівники працювали у складі обласної творчої групи із створення навчального посібника з предмета «Іноземна мова за професійним спрямуванням» із професії секретар керівника (організації, підприємства, установи). Методистом, викладачем суспільних дисциплін Копчалюк М. А. підготовлений збірник «Опорно-інформаційні схеми та таблиці з предмету «Людина і світ», викладачем Стан Н. П. – збірник тематичних презентацій з предмету «Українська література», викладачем Геревич О. В. – збірник різнорівневих тестових завдань з хімії та біології, майстром виробничого навчання Губановою Л. Л. – збірник електронних тестів для контролю знань та умінь учнів на уроках виробничого навчання, викладачем Цимбалістим В. М. – методичні рекомендації щодо використання комп'ютерної програми Kompas_3D_LT_V8 при викладанні креслення, майстром виробничого навчання Патрусом М. М. – збірник інструкційно-технологічних карт

розбирально-складальних робіт і робіт з технологічного обслуговування і ремонту вузлів та агрегатів автомобілів.

Проведена підготовча робота із відкриття дослідно-експериментального майданчика на рівні ліцею за темою «Системний підхід до управлінського супроводу моніторингу якості освіти в умовах професійно-технічного закладу». Зокрема, надіслана заявка в НМЦ ПТО у Закарпатській області на проведення дослідно-експериментальної роботи за наведеною вище темою, визначені об'єкт і предмет дослідження та завдання, головними з яких є: розроблення системи моніторингу дослідно-експериментальної роботи, створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації учнів, визначення рівня сформованості внутрішньої позиції учнів щодо навчання шляхом здійснення психологічного моніторингу, розроблення індивідуальних рекомендацій з метою підвищення якості знань учнів та попередження неуспішності, вдосконалення педагогічної майстерності викладачів і майстрів виробничого навчання шляхом впровадження новітніх технологій навчання в навчально - виховний процес ліцею.

В ліцеї склалась певна система роботи з виявлення, вивчення і узагальнення перспективного педагогічного досвіду викладачів і майстрів виробничого навчання. Кращий педагогічний досвід фіксується в процесі внутрішньоліцейного контролю, на педагогічних читаннях, конференціях тощо. Його вивчення та узагальнення передбачає такі етапи роботи:

- визначення педагогічної проблеми та об'єкта вивчення (на цьому етапі формулюється тема досвіду, обґрунтовується її актуальність);
- попереднє вивчення досвіду (цей етап передбачає відвідування навчальних занять, бесіди з педагогами, вивчення навчально-плануючої документації);
- основне вивчення досвіду (вивчення окремих ланок навчально-виховного процесу, проведення контрольних зрізів);

- систематизація та узагальнення досвіду, вироблення методичних рекомендацій щодо розв'язання досліджуваної проблеми, оцінювання перспективності досвіду).

Формами і методами втілення перспективного педагогічного досвіду в ліцеї стали: відкриті уроки та позаурочні заходи, усні повідомлення результатів вивченого, узагальнення педагогічного досвіду у виступах педагогів на нарадах, семінарах, оформлення методичних розробок, методичних рекомендацій, збірників матеріалів конференцій, педагогічних читань, організація виставок. Дієвість перспективного педагогічного досвіду забезпечує органічна взаємодія педагогічної науки та ліцейної практики, яка застерігає педагогічних працівників від випадковостей і помилок у пошуках нових методів навчання та виховання.

У досвіді педагогів-новаторів чітко простежуються індивідуальні ознаки, які вирізняють їх педагогічну діяльність, розкривають індивідуальність. Немало в їх роботі і спільних ознак. У своїй основі вони мають такі ідеї педагогіки співпраці: єдність педагогів і учнів у навчально-виховному процесі, навчання без примусу, оптимістичний погляд на учнів, їх можливості, формування в них об'єктивної самооцінки і ставлення до навколишньої дійсності, прищеплення уміння аналізувати свою діяльність і стосунки.

Педагогічний колектив ліцею працює над єдиною методичною проблемою: «Розвиток творчої активності учнів на уроках теоретичного та виробничого навчання». Проблема, яка вибрана колективом, не лише актуальна, а й перспективна, вона працює на майбутнє й відповідає вимогам наступності. Результативність роботи над єдиною загальноліцейною методичною проблемою є одним із показників результативності роботи навчального закладу. Адже це – головне завдання педагогічного колективу, виконання якого дозволяє суттєво підвищити якість навчання, працювати творчо. Робота над єдиною методичною проблемою запланована на 2 роки і складається з двох етапів. на першому етапі ставилось завдання домогтися розуміння кожним педагогічним працівником необхідності впровадження інноваційних методів і форм розвитку творчої

активності учнів на уроках теоретичного і виробничого навчання, підвищення якості їх інтелектуально-пізнавальних та творчих здібностей. На цьому етапі протягом навчального року педагогічні працівники ознайомились з аспектами роботи щодо реалізації проблеми і приступили до її виконання. Зокрема, кожен педагогічний працівник мав змогу збагатити свої знання з діалектики та принципів розвитку української освіти загалом і професійно-технічної освіти зокрема, на практиці апробувати нові педагогічні технології, поповнити їх власними педагогічними знахідками, що забезпечують підвищення творчої активності учнів. Найбільш наближеною до педагогічних працівників ланкою є методичні комісії. Саме вони створюють оптимальні умови для професійного та методичного зростання кожного педагогічного працівника, підвищення творчого потенціалу педагогічного колективу в цілому, а в кінцевому результаті – на вдосконалення навчально-виховного процесу, якості підготовки кваліфікованих робітників. Для прикладу: у процесі роботи на засіданнях методичної комісії гуманітарного циклу і суспільних дисциплін вивчались методичні рекомендації та передовий досвід щодо розвитку творчої активності учнів на уроках теоретичного циклу, проводились педагогічні дискусії, була чітко організована робота членів методичної комісії над індивідуальними методичними проблемами. Викладачами проведено творчі відкриті уроки та відкриті позаурочні заходи, які ілюструють їхню роботу з розвитку творчої активності учнів.

На другому етапі роботи році планується систематизувати та узагальнити матеріали, напрацьовані колективом у процесі роботи над проблемою, оприлюднити позитивний досвід, презентувати його в творчих звітах, конференціях, виробити практичні рекомендації та підготувати матеріали до друку.

В ліцеї працює 7 методичних комісій:

- професії секретар керівника (організації, підприємства, установи), оператор комп'ютерного набору;
- професії слюсар з ремонту автомобілів;
- професій громадського харчування;

- електромонтажних професій;
- природничо-математичної підготовки;
- суспільно- гуманітарної підготовки;
- професій деревообробки

На засіданнях методкомісії розглядаються наступні питання:

- надання конкретної методичної допомоги молодим викладачам і майстрам виробничого навчання в оформленні навчально-плануючої і навчально-методичної документації;
- розвиток педагогічної і професійної майстерності педагогічних працівників, їх компетентності, створення умов для професійного вдосконалення через проведення відкритих уроків і позаурочних заходів;
- інформаційне забезпечення педагогічних працівників з проблем освіти, педагогіки, психології, інформування їх про досягнення науки і техніки, перспективний педагогічний і виробничий досвід;
- створення комплексно-методичного забезпечення предметів та професій , розробка методичних посібників і рекомендацій.

За результатами навчального року підготовлена збірка кращих методичних напрацювань педагогічних працівників ліцею, куди ввійшли роботи викладачів Цимбалістого В. М., Цимбалістої М. В., Геревич О. В., Копчальок М. А., майстра виробничого навчання Губанової Л. Л. та інших.

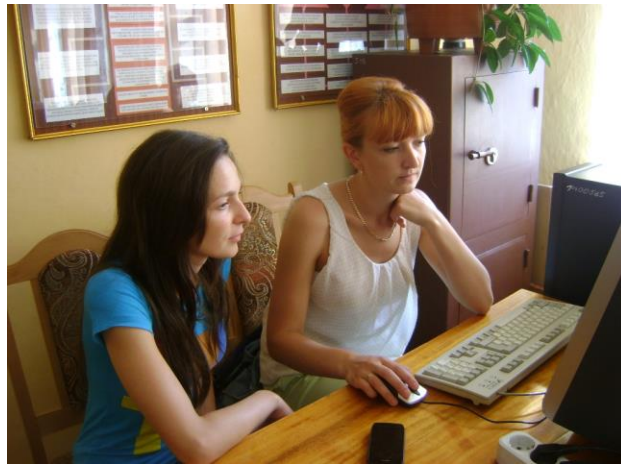
В ліцеї створені умови для творчої самореалізації і забезпечення розвитку методичної і професійної майстерності викладачів і майстрів виробничого навчання. Оновлено і систематизовано комплексно-методичне забезпечення з усіх професій. Продовжуються традиції взаємовідвідування уроків теоретичного і виробничого навчання, позаурочних заходів, обмін думками з проблемних питань, вивчення інструктивно-методичних листів і нормативних документів.

Протягом навчального року проводилась відповідна робота із створення і вдосконалення матеріальної і методичної бази методичного кабінету. Методичний кабінет оснащений 2 комп'ютерами, які підключені до Internet, є Skype-зв'язок, електронна пошта. В методичному кабінеті оформлені стенди:

- Вивчення і впровадження кращого педагогічного досвіду;
- Вивчення практики використання навчально-програмної документації»
- Внутрішній контроль в навчальному закладі;
- Педагогічна майстерність;
- Методичні комісії;
- Підготовка доповідей, статей, брошур про кращий педагогічний досвід;
- Схема методичної розробки;
- Аналіз уроку теоретичного навчання;
- Аналіз уроку виробничого навчання;
- Інформаційний куток.

Робота методичного кабінету проводиться у відповідності з планом роботи і положенням про методичний кабінет. При підготовці і проведенні педагогічних рад, інших заходів проводяться тематичні виставки, оформлені матеріали з питань атестації педагогічних працівників.

Протягом навчального року педагогічні працівники ліцею брали участь в обласних оглядах-конкурсах на кращий інноваційний урок з історії України, на кращий кабінет української мови, конкурсі «Калейдоскоп педагогічних ідей». Учні ліцею змагались в обласних конкурсах фахової майстерності з професій секретар керівника (організації, підприємства, установи та офіціант, конкурсі на кращого знавця іноземної мови, олімпіадах з охорони праці і електротехніки. Підготовлено збірку кращих методичних напрацювань педагогічних працівників ліцею до обласної виставки «Світ педагогічних надбань» за результатами навчального року. Учениця ліцею Степа Марія зайняла III місце в обласній олімпіаді з електротехніки, викладач ліцею Бокоч Л. М. – IV місце в обласному огляді-конкурсі на кращий інноваційний урок з історії України. В обласному фестивалі-конкурсі «Воскресни, писанко» колектив ліцею посів II місце серед професійно-технічних навчальних закладів Закарпатської області і нагороджений Дипломом II ступеня та грошовою премією.

Висновки

Теоретичні основи педагогіки і психології, а також практичний досвід свідчать, що підвищення рівня компетентності педагогічних працівників досягається шляхом впровадження в навчально-виховний процес перспективного педагогічного і виробничого досвідів, активної участі в навчально-методичній роботі кожного педагога.

В ході моніторингу стану методичної роботи зібрані і проаналізовані дані про вдосконалення професійної і педагогічної майстерності, підвищення кваліфікації педагогічних працівників, їх педагогічної активності, ефективності проведення навчальних занять, позаурочних заходів. Була вивчена навчально-методична документація, документи обліку навчальної роботи, дотримання інструкції з їх заповнення.

Проведене дослідження підтвердило актуальність системного підходу до організації методичної роботи в професійно-технічному навчальному закладі. В умовах оновлення в ліцеї сформовані певні вимоги до методичної роботи. Розширений арсенал форм методичної роботи з підвищення педагогічної майстерності педагогів.

В результаті проведення моніторингу ліцею виявлено:

- викладачі і майстри виробничого навчання освоюють інноваційні педагогічні і виробничі технології, запроваджують їх в практику роботи;
- педагоги беруть участь в різних конкурсах, дослідницькій діяльності, написанні методичних розробок і рекомендацій, статей і публікацій, що є проявом творчого потенціалу і одним із шляхів самоосвіти;
- активізація навчально-виховного процесу в ліцеї реалізується шляхом впровадження інноваційних педагогічних і комунікаційних технологій з формування знань, вмінь та навичок, творчої активності, розвитку задатків, інтересів учнів з метою підвищення якості підготовки кваліфікованих робітників;
- практична спрямованість теоретичного навчання є одним із основних напрямів роботи педагогічних працівників.

Основною метою здійснення методичної роботи в навчальному закладі є підвищення професійної компетентності педагогічних працівників, тому так важливо у подальшій роботі використовувати такі інноваційні форми методичної роботи, як майстер-класи, семінари-тренінги, школи позитивної мотивації тощо. Основними напрямками подальших досліджень може бути вивчення проблем і впровадження форм навчання та використання нових методик і технологій, які підвищують ефективність навчально-виховного процесу в професійно-технічному навчальному закладі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Макієнко В.Г. Методичні рекомендації з планування та організації роботи методичних комісій ПТНЗ. – Професійно-технічна освіта: інноваційний досвід, перспективи (науково-методичний збірник, випуск 3) – Ужгород – 2007 –163 с.
2. Медведєва О.І. Нетрадиційні форми роботи методичних комісій. – Професійно-технічна освіта: інноваційний досвід, перспективи (науково-методичний збірник, випуск 3) – Ужгород – 2007 –170 с.
3. Організація науково-методичної роботи у професійно-технічному навчальному закладі (методичні рекомендації). Упорядник Л.М.Павлова. - К: ПТІЗО МОН України, 2009. - 50 с.
4. Організація методичної роботи в професійно-технічних навчальних закладах (Методичний посібник)/Тимоць М.В. – Львів – 2006/ 96 с.
5. Положення про методичну роботу в професійно-технічному навчальному закладі // К. – 2000.
6. Парфенюк З. І. Система методичної роботи з педагогічними кадрами у міжкурсовий період. – Професійно-технічна освіта: інноваційний досвід, перспективи (науково-методичний збірник, випуск 5) – Запоріжжя – 2008 – 221 с.
7. Середенко-Рожко Л. Модель організації роботи методичної комісії в системі ПТО // ПрофтехОсвіта – 2010, – №1 (13) – С. 38-43.
8. Сокол К.М. Методичні рекомендації з організації роботи методичних комісій професійно-технічних навчальних закладів. – Черкаський обласний НМЦ ПТО. – Черкаси – 2010. – 11 с.
9. Слюсарєва О.В. Внутрішньоліцейні документи з організації методичної роботи. – Вісник (інформаційно-методичний збірник НМЦ ПТО у Закарпатській області) – Ужгород, 2008. – С. 36-39.

10. Ткач Н.М. Планування роботи методичної комісії над обраною методичною проблемою. – Професійно-технічна освіта: інноваційний досвід, перспективи (науково-методичний збірник, випуск 3) – Ужгород – 2007 – 194 с.

11. Тороній І.Ю. Методичні рекомендації з організації роботи педагогічного колективу ПТНЗ за єдиною методичною проблемою „Забезпечення єдності і наступності у вивченні споріднених тем з теоретичного і виробничого навчання”. – Вісник // Інформаційно-методичний збірник НМЦ ПТО у Закарпатській області. – Ужгород, 2003, № 4.

Орієнтовна схема опису досвіду роботи педагога

1. Загальні відомості

1. Прізвище, ім'я, по батькові, рік народження.
  2. Освіта, стаж роботи, категорія за підсумками атестації.
  3. Рівень знань учнів (бажано протягом кількох років у різних групах).
  4. Стосунки педагога з учнями (із спостережень, бесід з іншими викладачами, анкет учнів).
  5. Зацікавленість учнів предметом, висновки про рівень зацікавленості предметом, який веде педагог.
  6. Стан навчальної документації, зміст і особливості поурочних планів, накопичуваність оцінок, їх співвідношення. Робота щодо виконання навчального плану і програми.
  7. Накопичення дидактичних засобів і їх використання. Забезпеченість уроків дидактичними засобами, їх якість, прийоми і методи використання.
  8. Стан конспектів учнів (як ведуться, чи зможуть надати допомогу учням при підготовці до екзаменів, кількість самостійних робіт, перевірка викладачем).
- Загальний висновок.

II. Дані аналізу уроків

1. Кількість відвіданих уроків.
2. З яких тем проведені уроки.
3. Які прийоми і методи ведення уроків краще всього вдаються викладачу, якими засобами досягається успіх.
4. Загальний висновок про позитивний досвід проведення уроку.

III. Узагальнення про самоосвіту педагога, його систему роботи за методичною темою

IV. Висновки про стан роботи викладача

V. Що з досвіду роботи можна порекомендувати для використання іншими викладачами.

П Л А Н

розвитку професійної компетентності

(прізвище, ім'я, по батькові педагога)

№ з/п	Проблеми (зміст роботи)	Форми розвитку проф. компетентності	Результат, форма узагальнення	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	2	3	4	5	6

План може складатися за такими основними напрямками:

- I. Робота з нормативними, інструктивно-методичними матеріалами.
- II. Розвиток психолого-педагогічної культури.
- III. Робота з підвищення фахової компетентності.
- IV. Вивчення досягнень науково-технічного прогресу.
- V. Розвиток загальної культури.

Аналіз виконання плану

№ з/п	Не виконані заходи	Причини
1	2	3

Анкета

„Моя самоосвітня діяльність”

1. Оцініть особистий рівень готовності навчитися самостійно здобувати нові знання (підкресліть): високий, середньо-високий, середній, низький (незадовільний).

2. Чи здійснюєте Ви самоосвітню діяльність? (Так. Ні.)

3. Які методи самоосвіти Ви використовуєте в першу чергу? _____

4. Як Ви здійснюєте самоосвіту (підкресліть)? (Цілеспрямовано в системі. Систематично. Епізодично. Не можу дати відповідь.)

5. Над якою проблемною темою чи питанням Ви працювали останнім часом?

6. Яку літературу опрацювали при цьому?

7. Виділіть основне чи ідеї одного з опрацьованих джерел

8. Які зміни відбулися при цьому у Вашій професійній компетентності? (вказати конкретно) _____

Що із вивченого вже намагаєтесь використовувати в діяльності?

9. Які зміни (якщо вони є) спостерігаються у Вашій професійній діяльності?

---

10. Чого найсуттєвішого, на Ваш погляд, не вистачає Вам для здійснення повноцінної самоосвітньої діяльності? _____

---

11. Від кого можете одержати науково-методичну допомогу в самоосвіті?

---

12. Чи спрогнозували Ви особисте професійне зростання на 2-3 роки?

Основні напрями, норми

---

13. Ваша оцінка стану та результативності самоосвіти на день заповнення анкети (вибір від 1 до 10 балів): 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Прізвище, ініціали та дата заповнення _____

Алгоритм роботи щодо створення умов для професійного зростання педагогів

I. Створення умов для розкриття потенційних можливостей:

- розклад уроків згідно з науковими рекомендаціями;
- тарифікаційне навантаження з урахуванням побажань та професійної компетентності педагога;
- самоосвіта, надання методичного дня;
- методичні об'єднання педагогів, творчі групи;
- організація зустрічі з професійно відомими людьми;
- курси підвищення кваліфікації;
- залучення педагогів до управлінської діяльності;
- науково-методичні та психолого-педагогічні семінари, тренінги;
- робота бібліотеки, виставка нових бібліотечних надходжень;
- допомога у видавничій діяльності;
- вивчення й узагальнення досвіду роботи педагога;
- організація творчих звітів;
- методична допомога;
- організація спільно з науковцями науково-практичних конференцій;
- спільна робота з колегами в рамках комплексу “училище – ВНЗ”;
- моральне та матеріальне стимулювання.

II. Результативність педагогічної компетентності:

- самоосвіта педагога та учня;
- саморозвиток всіх учасників навчально-виховного процесу;
- забезпечення загальної середньої та професійної освіти відповідно до здібностей та індивідуальних можливостей учнів;
- формування творчої особистості учня;
- самодіагностування у правильному виборі трудового процесу;
- співпраця – активне включення у процес навчання;

- співроздуми педагога та учня в процесі навчання;
- емоційне співчуття;
- контроль навчального процесу.

Додаток 5

Етапи роботи над єдиною методичною темою

№ з/п	Форма роботи	Зміст роботи	Мета роботи	Термін, відповідальний
I. Діагностичний етап				
II. Теоретичне обґрунтування науково-методичної проблеми				
III. Практичне дослідження проблеми (1 рівень)				
IV. Практичне дослідження проблеми (2 рівень)				
V. Підсумки роботи над проблемою				

Додаток 6

Управління процесом роботи над методичною проблемою

Термін проведення	Теми педрад	Теми науково-методичних нарад	Психолого-педагогічна підготовка	Теми мікро досліджень	Засідання метод-комісій
Серпень					
Вересень					
.....					